

ELINTARVIKKEIDEN TÄRKEIMMÄT LAATUOMINAISUUDET OVAT TURVALLISUUS JA MAKU

Sekä kotimaisten että ulkomaisten elintarvikkeiden on asiantuntijoiden mielestä täytettävä kaksi vaatimusta. Niiden on oltava turvallisia ja aistinvaraisen laadun on oltava hyvä. Luottamuksen lisäämiseksi kuluttajille on tärkeää tiedottaa avoimesti Suomen elintarviketalouden laatustrategian sisällöstä, sen etenemisestä ja ennen kaikkea laatuketjun läpinäkyvyydestä, todetaan Kuluttajatutkimuskeskuksessa valmistuneessa tutkimuksessa Turvallista ruokaa pelloilta pöytään – Kuluttajien laatukäsitykset ja -odotukset asiantuntijanäkemyksen ja tutkimusten pohjalta.

Tutkimuksessa selvitettiin aiemman tutkimuksen ja kirjallisuuden pohjalta elintarvikkeiden valintaperusteita sekä kuluttajien käsityksiä ja odotuksia elintarvikkeiden laadusta. Lisäksi selvitettiin asiantuntijakeskustelun avulla näkemyksiä elintarvikkeiden tärkeimmistä laatuksista, valintaperusteista, kysynnän ja tarjonnan tulevaisuudesta sekä laadusta saatavan tiedon lähteistä. Tutkimuksen tarkoituksena oli lisätä ymmärrystä kuluttajien laatuodotuksista ja -käsityksistä sekä tuottaa tietoa kansallisen elintarviketalouden laatustrategian tiedotuskampanjaan.

Laatu on kuluttajille kotimaisuutta – asiantuntijoille turvallisuutta ja hyvää makua

Hyvä laatu merkitsee kuluttajille elintarvikkeiden kotimaisuutta, tuoreutta ja hyvää makua. Hyvään laatuun liittyvät myös elintarvikkeiden hyvä ulkonäkö, luonnonmukaisuus, puhtaus ja terveellisyys. Tärkeimmiksi elintarvikkeiden valintaperusteiksi kuluttajat ilmoittavat elintarvikkeiden hinnan, maun, kotimaisuuden ja tuoreuden. Naiset arvostavat kotimaista ja tuoretta ruokaa, miehet edullista ja maukasta ruokaa. Asiantuntijoiden mielestä keskeisimmät elintarvikkeiden laatuvaatimukset ovat turvallisuus ja hyvä maku. Turvallisuudella ymmärrettiin viranomaisten antamia määräyksiä, joiden mukaan elintarvikkeista ei saa koitua vaaraa terveydelle. Kansallisen laatustrategian tavoitteena on viranomaismääräyksiä "turvallisempi" ruoka. Asiantuntijoiden mukaan elintarvikkeen sopivuus käyttötarkoitukseen on myös keskeinen valintakriteeri. Hinnan merkityksestä valintakriteerinä asiantuntijat olivat erimielisiä.

Avoin tiedotus tärkeää

Asiantuntijoiden mielestä viranomaisilla on keskeinen tehtävä laatuketjun avoimuuden ja luotettavuuden kehittämisessä. Suomalaiset kuluttajat luottavat viranomaisten toimintaan. Kuluttajien tulisi saada pakkauksista tuotekohtaiset perustiedot ymmärrettävässä ja luettavassa muodossa. Tärkeää on tiedottaa kuluttajille avoimesti laatutyön sisällöstä, sen etenemisestä ja ennen kaikkea laatuketjun läpinäkyvyydestä. Avoimuus sekä suomalaisten elintarvikkeiden terveellisyyttä, turvallisuutta ja maukkautta koskevien tutkimustulosten kertominen lisäävät kuluttajien luottamusta kotimaisiin elintarvikkeisiin.

Tulevaisuuden näkymiä

Tulevaisuudessa lisääntyvä elintarviketuotannon, jalostuksen ja jakelun keskittyminen ja kansainvälistyminen lisäävät paineita elintarvikketuotannon turvallisuuden ja luotettavuuden varmistamiseen. Tuotteet monipuolistuvat ja kuluttajat erilaistuvat tulevaisuudessa entisestään. Kuluttajien valintoihin vaikuttavat entistä enemmän terveys sekä ruoanlaiton helppous ja mukavuus, samoin kuin eettiset ja ympäristötekijät.

Lisätietoja: tutkija Mirja Viinisalo, Kuluttajatutkimuskeskus, puh. (09) 7726 7729,
S-Posti: mirja.viinisalo@kuluttajatutkimuskeskus.fi
tutkimuspäällikkö Johanna Leskinen, Kuluttajatutkimuskeskus, puh (09) 7726 7714,
S-Posti: johanna.leskinen@kuluttajatutkimuskeskus.fi

Tilaukset: "Turvallista ruokaa pelloilta pöytään – Kuluttajien laatukäsitykset ja -odotukset asiantuntijanäkemyksen ja tutkimusten pohjalta" Viinisalo, M. ja Leskinen, J. Kuluttajatutkimuskeskuksen julkaisuja 4/2000. Julkaisun hinta on 16,6 € Julkaisua voi tilata Kuluttajatutkimuskeskuksesta, PL 5, 00531 Helsinki. Puh. 09-7726 7702, fax 09-7726 7715, S-Posti: arja.luoto@kuluttajatutkimuskeskus.fi